

Algemene beschouwing begroting 2025-2028 VVD-fractie.

Inleiding

Graag wil de VVD beginnen met een woord van dank uit te spreken richting onze ambtenaren en het college voor al het werk dat zij hebben verricht om tot deze begroting te komen.

Bij de behandeling van de kadernota werd al duidelijk dat dit geen eenvoudige opgave zou worden.

Om te beginnen

De begroting is voor 2025 sluitend gemaakt, maar dat neemt niet weg dat er noodzakelijke bezuinigingen zullen moeten komen. De jaren 2026, 2027 en 2028 laten namelijk grote tekorten zien en dat is zorgelijk. De VVD had graag gezien dat het college nu al een bezuinigingsplan had voorgelegd. Dit slechte financiële perspectief is precies een jaar geleden ook al aangekondigd. Daarom vinden wij het als VVD teleurstellend dat er niet nu al is gewerkt aan een bezuinigingsplan dat de financiën op de langere termijn weer op orde moet brengen.

Het college geeft aan de begroting 2025 sluitend te hebben gekregen door alle lucht eruit te drukken. Dit is op de keper beschouwd een nogal vreemde en ondoorzichtige exercitie. Waarom zit er zoveel lucht in onze begroting?

Deze aanpak is naast verwonderlijk zeker ook zorgwekkend, omdat deze niet getuigt van enig zicht op meer structurele oplossingen. Voor nu is het slechts een cosmetische ingreep.

Als waarschuwing stelt het college dat eventuele tegenvallers nu niet meer opgevangen kunnen worden. Dat beschouwen wij maar als een loos dreigement. Hier gebruikt het college immers al jaren iedere keer onze algemene reserve voor.

Realiteitszin

De realiteit die de VVD ziet is dat er, naast de grote tekorten die al opgenomen zijn in de voorliggende begroting, nog andere grote kostenposten op ons afkomen die niet in de begroting zijn opgenomen of onvoldoende zijn ingecalculeerd. Denk hierbij aan de onzekerheden rondom de kosten van de omgevingswet, de blijvend stijgende kosten in het sociaal domein, de verduurzamingsopgaven en natuurlijk de gevolgen van de realisatie van het Asielzoekerscentrum.

De verwachting van de VVD is dat de bezuinigingsopgave wel eens veel groter zou kunnen zijn dan ons nu wordt voorgehouden. Een daadkrachtiger college had hier dan ook nu al de schouders onder gezet en veel meer werk van gemaakt.

Bezuinigen zijn nooit leuk en dat beseffen wij ook wel. Maar het doorschuiven hiervan is struisvogelpolitiek. Daarnaast bieden bezuinigingen ook een kans. Het biedt de kans om alle uitgaven eens kritisch tegen het licht te houden en orde op zaken te stellen. Onder druk wordt immers alles vloeibaar.

Sociaal domein

Met de komende bezuinigen is het niet meer dan logisch ook te kijken naar onze grootste kostenpost, namelijk het sociaal domein. De almaar stijgende zorgkosten zijn een bekend probleem. De wal keert nu misschien een keer het schip. Zo is het niet langer vol te houden.

Veel is bij de behandeling van de kadernota al gezegd over het sociaal domein. Wij hebben daar nog maar weer eens een oproep gedaan om kritisch te kijken naar wat we nu precies doen. Doen we wat we moeten doen of doen we meer? Wat is verplicht, wat niet en wat kan eraf? Al zolang de jeugdzorg bij de gemeenten is ondergebracht blijft dit voor de raad een ondoorzichtig terrein.

Gelukkig begint dit idee ook bij de andere partijen langzaam maar zeker door te dringen. De hoop van de VVD is dan ook dat het college ook op dit terrein nu een keer door gaat pakken.

Als we nu proberen zaken in ons voordeel te veranderen is op termijn nog harder ingrijpen misschien te voorkomen.

De eerste tip willen wij graag nu al geven: stop met het steeds verder uit laten dijen van het maatschappelijk team.

De VVD vindt het ook belangrijk om met eenzelfde bril naar andere grote gemeenschappelijke regelingen te kijken, zoals de H5 en de ODH. Het is belangrijk te inventariseren wat zij kunnen doen om bij te dragen aan de bezuinigingen. Breng in kaart welke werkzaamheden eraf kunnen.

Ruimtelijk beleid

De VVD hecht veel waarde aan het in standhouden van ons open en groene veenweide landschap. Ook het prettige, sociale leefklimaat in onze dorpen en buurtschappen vinden wij zeer belangrijk.

De bezuinigen die gaan komen zouden wat de VVD betreft dan ook niet ten koste moeten gaan van ons groene landschap en het fijne leefklimaat. Midden-Delfland is bijzonder en dat moet ook zo blijven.

Wonen en bereikbaarheid

Landelijk en juist ook in onze regio is er een groot tekort aan woningen. Ook in Midden-Delfland is er daardoor een tekort aan passende en betaalbare woningen voor onze inwoners. Extra aandacht moet er wat de VVD betreft blijven voor betaalbare koopwoningen voor starters, jonge gezinnen, maar ook voor empty-nesters en ouderen. De eis van 60% betaalbaar, waarvan 30% sociaal helpt daarbij.

Het is echter jammer om te constateren dat het college ook hier niet echt van doorpakken weet. Van enige versnelling van woningbouwprojecten is helemaal geen sprake. De meeste projecten lopen vertraging op of lijken stil te liggen.

De VVD begrijpt niet waarom het college hier niet meer bovenop zit, maar wij vermoeden dat dit te maken heeft met de benodigde capaciteit van ambtenaren. Wij zien dat het college deze vooral inzet voor andere, veel minder structurele, activiteiten, zoals de flex-woningen en het realiseren van een AZC.

De bereikbaarheid van onze dorpen en de verbinding met omliggende regio's blijft een speerpunt voor de VVD. Veel inwoners werken immers in de ons omringende steden en ook onze ondermensen zijn hiervan afhankelijk.

Het achterblijven van het onderhoudsniveau en investeringen in ons wegenareaal en onze infrastructuur is dan ook zorgwekkend. Dit is wat betreft de VVD penny wise, pound foolish. Ook op dit terrein mag de ambitie flink omhoog.

Het steeds weer terugkerende ontmoedigingsbeleid van autogebruik baart de VVD ook zorgen. Dit is niets anders dan groen wensdenken en inwoners plagen. Zeker zolang het openbaar vervoer zo matig is geregeld.

Asielzoekerscentrum

Het door de VVD niet gewenste grote AZC gaat er helaas komen. Dat lijkt onder deze coalitie nog steeds een feit, hoewel wij hier nog geen echte voortgang zien.

Wat wij uitermate storend vinden is de aanhoudende weerstand van dit college om transparant te zijn in dit dossier. Niets over de kosten van het AZC is terug te lezen in de voorliggende begroting. Op financieel gebied zien we dezelfde lakse houding bij het college als op het terrein van de participatie.

Al vanaf het raadsbesluit in oktober vragen wij om een periodiek overzicht van de financiële gevolgen van het asielzoekerscentrum.

Het college weigert deze te geven. Ook in deze begroting wordt er weer met geen woord over gerept. Onbegrijpelijk. Wat valt er te verbergen?

De VVD begrijpt heus wel dat het voor het college niet goed uitkomt om openheid van zaken te geven, maar dat laat onverlet dat wij als raad hier gewoon recht op hebben.

Dit mes zou normaal gesproken voor het college ook nog eens aan twee kanten kunnen snijden. Immers het is toch jammer voor het college dat, door zo weinig openheid van zaken te geven, eigenlijk niemand ziet dat er ook nog een terrein is waarop het college wel enige daadkracht toont.

Als paal boven water blijft voor de VVD de belofte staan dat de inwoners van onze gemeente niet mogen opdraaien voor het AZC-besluit. Een besluit dat door de VVD al vanaf het begin als ondoordacht is beschouwd. In een periode waarin we als gemeente sowieso met grote financiële en capaciteitstekorten te maken hebben moet je dit eigenlijk niet willen doorzetten.

Duurzaamheid: realisme boven idealisme

De VVD Midden-Delfland ziet duurzaamheid als een van de belangrijke pijlers voor de toekomst.

Het is daarom goed dat onze gemeente de sustainable development goals onderschrijft. Er moet echter wel een gezonde balans blijven bestaan tussen economische ontwikkeling en duurzaamheid. De VVD pleit dan ook voor realisme: duurzame maatregelen moeten haalbaar en betaalbaar zijn, voor zowel de gemeente, onze inwoners als onze ondernemers.

Ondernemers en lokale economie

Onze lokale ondernemers en de agrarische sector zijn van onschatbare waarde voor de economische vitaliteit van de gemeente. Zij vormen immers het kloppende hart van onze lokale economie. Het is cruciaal dat wij zorgen voor een stabiel ondernemersklimaat en het beperken van onnodige regels en lasten. En dat wij lokale ondernemers daar waar nodig ondersteunen en de ruimte geven om te groeien en te innoveren.

Afgezien voor onze boeren zien we weinig concrete maatregelen op dit terrein.

OZB en lasten inwoners

De VVD is verheugd te constateren dat het college vasthoudt aan een geringe stijging van de OZB met 3%.

Wel heeft de VVD flinke twijfels over hoe standvastig het college hierin zal blijven. Wij constateren namelijk dat het college er alles aan doet noodzakelijke bezuinigen te ontlopen. De VVD vreest dan ook dat dat het college bij verdere tegenvallers toch naar de OZB gaat grijpen om het gat te vullen. Zeker ook omdat veel partijen in deze raad niet keihard stellen dat de OZB niet verder mag stijgen. De OZB gebruiken als pinautomaat van de gemeente is voor de VVD echter onbespreekbaar.

Tot slot

Voor de VVD is het belangrijk dat wij een gemeente blijven waar het prettig wonen en werken is, waar inwoners zich veilig voelen en naar elkaar omkijken.

Ons open groene landschap is daarbij belangrijk, maar ook de unieke gemeenschapszin binnen onze dorpen.

Wij willen een gemeente waarin naast het verenigingsleven ook de economie de ruimte krijgt, en waar publieke voorzieningen op een hoog niveau blijven.

Het is daarom belangrijk dat wij een realistische begroting opstellen die niet alleen financieel verantwoord is, maar ook recht doet aan de belangen van al onze inwoners. Een gemeente waarin onze inwoners niet worden belast met de gevolgen van ondoordacht beleid.

Dit vraagt om daadkracht van het college en wel nu. Bezuinigen is onvermijdelijk, maar als het college bovenstaande als uitgangspunt neemt kan het niet anders dan dat Midden-Delfland hier sterker uit zal komen.

De fractie VVD

Andre Gebben

Jacob van der Eijk

Jerry Moerman